

Överenskommelse mellan å ena sidan Norrbottens Läns Landsting och Kommunförbundet Norrbotten och å andra sidan Haparanda kommun om implementering av Nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevården

Ökade krav på kunskapsbaserad verksamhet

I dag ställs allt större krav på att socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens insatser ska baseras på kunskap om resultat, kvalitet och effektivitet. För att uppnå en kunskapsbaserad verksamhet krävs ett långsiktigt arbete för att utveckla kunskapen om effektiva metoder och arbetssätt inom strategiskt viktiga områden.

Idén om överenskommelse för långsiktig kunskapsutveckling inom socialtjänsten och hälso- och sjukvården

Regeringen har träffat en överenskommelse med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och avsatt särskilda medel för strategiska insatser som stimulerar kunskapsutvecklingen inom socialtjänsten och hälso- och sjukvården. SKL har i sin tur träffat en överenskommelse med Kommunförbundet i Norrbotten och Norrbottens läns landsting och har även träffat överenskommelser med ett antal andra län. Syftet är bl.a. att stödja Kommunförbundet i Norrbotten och Norrbottens läns landsting att utveckla ett kvalificerat stöd till kommuner och landsting i viktiga utvecklingsfrågor.

Kommunförbundet Norrbotten och Norrbottens läns landsting avsätter tid under 2008 - 2010 för arbete med att utveckla ett kvalificerat stöd för att implementera och omsätta riktlinjer samt evidensbaserat kunskapsunderlag i de lokala verksamheterna inom missbruks- och beroendevården. Det innebär att de skall initiera och stödja utvecklingsprocesser, kompetensutveckling och implementering av de nationella riktlinjerna och främja samverkan mellan kommuner, landsting och lokala FoU-enheter, högskolor och universitet. Det implementerings- och utbildningsstöd som Socialstyrelsen tagit fram i anslutning till riktlinjerna utgör ett underlag. De skall vidare stödja utvecklingen av systematisk dokumentation och system för uppföljning.

Nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevården

Inom missbruks- och beroendevården finns goda möjligheter att uppnå en vetenskapligt förankrad verksamhet genom Socialstyrelsens nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevården, som publicerades 2007. Efter det att riktlinjerna publicerades har ett särskilt implementerings- och utbildningsstöd utarbetats. Den bärande idén är att kommunerna och landstingen behöver ta ett gemensamt ansvar för implementeringen och att riktlinjerna ska ses i förhållande till den egna verksamheten, t.ex. när det gäller målgruppen med samsjuklighet.

Kommunförbundet Norrbotten och Norrbottens läns landsting har unika möjlighet att stödja kompetensutveckling inom kommuner och landsting

Kommuner och landsting ansvarar för missbruks- och beroendevården. I lagstiftningen finns inget uttalat krav på att arbetet ska utformas i enlighet med Socialstyrelsens riktlinjer. Däremot finns i lag krav på att personalen inom hälso- och sjukvårdens område ska utföra sitt arbete enligt vetenskap och beprövad erfarenhet och att socialtjänstens insatser ska vara av god kvalitet. Riktlinjerna är således inte formellt tvingande, men anger vilka metoder och interventioner som enskilda och tillsynsmyndigheter förväntar sig av verksamheten.

Överenskommelse

Mål och inriktning

Målet för denna överenskommelse är att den missbruks- och beroendevård som kommuner och landsting erbjuder är utformad i enlighet med befintlig kunskap om effektiva metoder och arbetssätt i enlighet med Socialstyrelsens riktlinjer så att klienter och patienter får insatser av god kvalitet.

Utvecklingsarbetet inom ramen för överenskommelsen ska ta tillvara och utveckla den kompetens som finns lokalt och regionalt för att främja utvecklingen av en mer långsiktig struktur för kunskapsförsörjning.

Insatser för att nå målet

Målet uppnås genom att Kommunförbundet Norrbotten och Norrbottens läns landsting med stöd av Sveriges Kommuner och Landsting åtar sig att utveckla det kvalificerade stödet som kommuner och landsting behöver för att omsätta riktlinjerna i sin praktiska verksamhet.

Haparanda kommun och Norrbottens läns landsting åtar sig

- att tillsätta en styrgrupp på lokal nivå i vilken chefstjänstemän från landsting(primärvård, psykiatri och beroendevård) och kommun(socialtjänst) ingår
- att initiera arbetet med ett gemensamt styrdokument för missbruks- och beroendevården som tydliggör vårdprocessen, de olika aktörernas ansvar och beskriver hur samverkan skall ske
- att avsätta tid för reflektion, implementering och kompetensutveckling för politiker, chefstjänstemän och handläggare inom både kommuner och landsting
- att personalen inom socialtjänsten, primärvården, psykiatri och beroendevården tillsammans reflekterar över vad som görs och inte görs i relation till riktlinjerna och att de prioriterar förbättringsområden/utvecklingsområden för samverkan mellan huvudmännen
- att de utvecklar ett system för dokumentation och uppföljning
- att parterna på lokal nivå utvecklar former för samverkan även med Kriminalvården och Statens Institutionsstyrelse och att de beaktar vad som står i riktlinjerna när de upphandlar institutioner de samverkar med

Överenskommelsen är villkorad av att deltagande kommuner och landsting avsätter resurser i form av arbetstid, lokaler och genom att finansiera andra omkostnader i samband med utvecklingsarbetet. En samordnare för utvecklingsarbetet inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten ska också utses. Ledande politiker informeras kontinuerligt och görs delaktiga i utvecklingsarbetet.

Genomförande

Haparanda kommun och berörda verksamheter inom Landstinget har tagit fram en enkel genomförandeplan för hösten 2008 – 2009, se bilaga 1. Genomförandeplan för år 2010 presenteras hösten 2009.

SKL stödjer Kommunförbundet Norrbotten och Norrbottens läns landsting i planering och genomförande av utvecklingsarbetet, bl. a genom utbildning av utbildare i olika arbetssätt och metoder, genom att erbjuda fora för erfarenhetsutbyte och genom ett ekonomiskt bidrag.

Kommunförbundet Norrbotten och Norrbottens läns landsting ska i sin tur stödja utvecklingen i Haparanda kommun och berörda verksamheter inom landstinget genom att kontinuerligt besöka styrgruppen, initiera utvecklingsprocessen, erbjuda fortbildning till olika yrkesgrupper inom de fastslagna förbättringsområdena och stimulera erfarenhetsutbyte med andra utvecklingskommuner i länet.

Överenskommelsen omfattar kommuner och landsting, men en stor del av missbruksvården utförs av enskilda vårdgivare, exempelvis brukarstyrda organisationer. För att uppnå en kunskapsbaserad missbruks- och beroendevård är det viktigt att riktlinjerna används i all verksamhet oavsett om huvudmannen är offentlig eller enskild.

Kriminalvården, Statens institutionsstyrelse (SiS) och länsstyrelserna är några bland många viktiga samverkansparter kring de klienter/patienter som kommun och landsting kommer i kontakt med. Därför ska det lokala utvecklingsarbetet främja samverkan med såväl myndigheter som andra aktörer lokalt och regionalt.

Utvärdering

Deltagande kommuner och landsting ska utvärdera och kvalitetssäkra det egna utvecklingsarbetet.

Utvärderingen ska ge kunskap om implementeringsprocessen och vad som främjar respektive försvårar för organisationer att omsätta nya metoder och arbetssätt i sin praktiska verksamhet.

Tidsram

Denna överenskommelse gäller till och med december 2010. Utgångspunkten är att arbetet ska vara långsiktigt.

Kommunförbundet i Norrbotten

Roger Kempainen

Norrbottens läns landsting

Anna-Greta Brodin
regionchef

Upparanda kommun

Eini Kemi
Socialchef